

Pracovná skupina pre stratégiu Z farmy na vidličku (From Farm to Fork, F2F),

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Sekretariát pripomenul pozíciu Copa a Cogeca k stratégii, najmä požiadavku vykonávania posúdenia dopadov pri každom legislatívnom návrhu, ktorý Komisia predloží, a to nielen z pohľadu dopadu na životné prostredie, ale aj ekonomických dôsledkov pre poľnohospodárov a ich konkurencieschopnosti.

Výmena názorov s Tassosom Haniotisom (DG AGRI) o vykonávaní stratégie F2F

Zástupca DG AGRI na úvod pripomenul prijatie pozícií Európskeho parlamentu a Rady k SPP 2020+, môže sa teda začať rokovanie trialógu (v týždni od 9. 11.). Pri príprave strategických plánov SPP a definovania národných cieľov budú štáty zohľadňovať ciele stratégie F2F, pričom musí byť zohľadnená ich počiatočná situácia. Podľa zástupcu sa bude Komisia zameriavať na špecifické priority v jednotlivých krajinách na základe vykonaných SWOT analýz. Konzultácie budú prebiehať na budúci rok, Komisia vypracuje doporučenie ohľadom 9 špecifických cieľov pre každý štát ešte predtým, ako členské štáty formálne predložia návrhy svojich strategických plánov. K jednotlivým cieľom uviedol, že v túto chvíľu nie sú právne záväzné. Ak bude navrhnutá legislatíva, v rámci ktorej by mali byť právne záväzné, bude sprevádzaná posúdením dopadov (ktoré bude najčastejšie vykonávať DG SANTE).

V diskusii sa zástupca DK informoval, ktorá situácia sa bude považovať za východiskovú, zástupca ES ocenil, že Komisia sa zameriava na hľadanie alternatív k PPPs a veterinárnym antibiotikám, zástupkyňa IT poukázala na tlak environmentálnych neziskových organizácií, ktoré ignorujú vedecké poznatky.

Podľa zástupcu DG AGRI doporučená Komisie budú vyzeráť ako upozornenie na určitý problém a ponuka možných riešení, a nie detailný zoznam opatrení, ktoré by krajina mala uskutočniť. Tieto doporučená by mali byť publikované na konci roka a začiatkom nového roka by mali štáty začať konzultačné procesy so zúčastnenými stranami.

NL reprezentantka upozornila na veľmi ambiciózne ciele v F2F, pričom zatiaľ neexistujú napr. alternatívy k PPPs a nie je možné ani používať nové metódy šľachtenia. Takisto ju zaujímalo, či je možné, aby Komisia doporučila členským štátom napr. pokles živočíšnej výroby.

Zástupca DG AGRI doplnil, že už teraz existujú možnosti na zníženie pesticídov, preto treba maximálne rozšíriť príklady dobrej praxe a ďalej hľadať nové alternatívy na základe vedeckých poznatkov. O možnosti doporučená redukcie živočíšnej výroby uviedol, že takéto doporučená je možné, ak bude vo SWOT analýze tento problém identifikovaný. Na otázku FI zástupcu, či Komisia plánuje aj doporučená mimo oblastí politiky SPP, odpovedal, že Komisia plánuje analyzovať aj napr. zmenu chovania spotrebiteľov, aby sa poľnohospodári mohli pripraviť na zmenu v nových trendoch. Takisto potvrdil, že F2F je v gescii DG SANTE.

Výmena názorov s europoslancom Herbertom Dorfmannom (spravodajca DG AGRI k stratégii F2F)

Europoslanec H. Dorfmann upozornil na jasný politický kontext stratégie F2F ako súčasť Európskej zelenej dohody, zameriava sa najmä na ekológiu a poľnohospodárstvo. Vlastná stratégia F2F je podľa neho z 80% o poľnohospodárstve a z 20% o spotrebiteľoch, napr. konkrétne ciele v oblasti znižovania plytvania potravinami alebo navýšenia spotreby zeleniny a ovocia. K snahe o nárast ekologickej výroby tiež uviedol, že nezohľadňuje chovanie spotrebiteľov ani situáciu na trhu. Pozitívne na stratégii hodnotil požiadavku zníženia dovozu, hľadanie nových alternatív na zníženie používania hnojív a väčší dôraz na využívanie nových technológií v poľnohospodárstve. Stratégia však nereflektuje rôzne situácie v jednotlivých štátoch a výskyt nových škodcov a chorôb vyžadujúcich adekvátne prostriedky. Okrem toho stratégia požaduje zdravšie potraviny, čo vyvoláva dojem, že doteraz zdravé neboli. K vlastnej správe k F2F uviedol, že do Vianoc by rád dosiahol dokončenie správy.

V diskusii sa DK reprezentant informoval, či by mal byť referenčným bodom rok 2017, pričom Dorfmann uviedol, že je to možné, ale Komisia musí túto skutočnosť jasne deklarovať v legislatívnych návrhoch. Čo sa týka zohľadnenia cieľov stratégie v budúcej SPP, Komisia podľa neho nemôže odmietnuť strategický plán SPP len preto, že nebude prispievať k plneniu F2F, keďže F2F je iba nápad Komisie. A preto je proti akejkoľvek zmienke stratégie F2F v SPP. Takisto Parlament nezdieľa prístup Komisie o gescii DG SANTE, preto pripravujú výbory správu z vlastnej iniciatívy – DG AGRI za poľnohospodársku časť a ENVI za ekologickú časť.

IT reprezentant poukázal na zlé zohľadnenie poľnohospodárskej reality v stratégii, úplne ignorujúcej ekonomické dôsledky. Dorfmann tiež podotkol, že poľnohospodári svoju činnosť nevykonávajú len ako hobby, ide o normálnu ekonomickú aktivitu a musia mať primárne zaistený príjem a až následne môžu plniť ekologické a klimatické ciele. Sami sú motivovaní k udržateľnosti tým, že v budúcnosti plánujú svoje farmy predávať ďalším generáciám.

NL reprezentant vyjadril obavy z definície krátkeho reťazca – ak by išlo o 100 – 1000 km, v EÚ by to znamenalo problémy. Dorfmann odpovedal, že krátke reťazce sú síce pozitívne, ale nemôžu nahradiť klasické distribučné kanály. Navyše sú závislé na umiestnení – farma v blízkej vzdialenosti od veľkého mesta má úplne iné podmienky ako farma na vzdialenom mieste. Takisto treba zohľadniť aj iné spôsoby predaja, napr. online. K otázke o obchodnej politike odpovedal, že rozumie EÚ výrobcem, ale je veľmi zložitá ponechať otvorené dvere na vyvážanie výrobkov z EÚ a súčasne uzavrieť EÚ trhy pre prichádzajúce výrobky.

Výmena názorov s europoslankyňou Anjou Hazekampovou (spravodajkyňa DG ENVI k stratégii F2F)

Europoslankyňa informovala o spolupráci s H. Dorfmannom na spoločnej správe k F2F, ku ktorej musí Komisia nutne navrhnuť legislatívne návrhy, pretože planéta potrebuje zmenu systému výroby potravín. Treba uskutočniť kroky, ktoré povedú k zastaveniu klimatických zmien a straty biologickej rozmanitosti. Súčasná pandémia Covid-19 jasne ukázala, že spôsob, akým sa chovajú hospodárske zvieratá, predstavuje veľké riziko šírenia choroby. Jedným zo zásadných cieľov stratégie musí byť orientácia na rastlinné potraviny. Podľa europoslankyne treba zakázať dlhé prevozy zvierat, počas ktorých zvieratá trpia a súčasnú európsku legislatívu označila za nedostatočnú.

V diskusii reprezentant ES upozornil na možné riešenie redukcie používania veterinárnych antibiotík a pesticídov prostredníctvom využívania nových šľachtiteľských techník. V EÚ sú však genomické metódy považované za geneticky modifikované a poľnohospodári ich nemôžu využívať. V zahraničí sa však používať môžu a pri hraničných kontrolách sú neodhaliteľné. IT reprezentantka

vyzvala, aby sa hľadala rovnováha a poľnohospodári neboli a priori považovaní za zlých a za nepriateľov spotrebiteľov. NL zástupca upozornil na dopady brexitu a na to, že pri producentoch z tretích krajín sú uplatňované iné štandardy ako v EÚ.

Europoslankyňa Hazekampová uviedla, že ciele stratégie F2F sú rovnaké pre všetkých - znížiť emisie skleníkových plynov, pričom najväčším zdrojom emisií v poľnohospodárstve je živočíšna výroba. Samu seba nazvala advokátkou zvierat, takisto vyjadrila veľkú kritiku voči výrobcovi pesticídov a ku kritike by sa podľa nej mali pridať aj poľnohospodári, ktorí by mali oveľa viac prezentovať svoju činnosť a ak už teraz používajú udržateľné metódy, mali by ich hrdo prezentovať.